

Inviterer til etablering av nye fredningsområder for hummer

Publisert: 29.01.14

Fiskeridirektoratet inviterer interesserte kystkommuner med i en prosess for å etablere nye fredningsområder for hummer.

Det er et stort lokalt engasjement omkring hummer og hummerfiske. En viktig årsak er betydingen for kystkulturen. Hummeren er sårbar og utsatt for høy beskatning.

– Gjennomsnittlig antall hummer som fanges per døgn i en teine som står i sjøen forteller oss om utviklingen i hummerfisket og i bestanden, sier fiskeridirektør Liv Holmefjord.

Bak reguleringene som gjelder i dag ligger en målsetting om å oppnå en gjennomsnittlig fangst på 10 hummer per 100 døgn en teine står i sjøen og fisker. Denne målsettingen er ikke nådd. Fangst per døgn en teine står i sjøen har riktignok økt noe de senere årene, og omfattende bruk av nye og mer fangsteffektive teiner må antas å forklare mye av denne oppgangen. Undersøkelser viser også at total fangstsinnsats, målt som det totale antallet teinedøgn, anslås å ha økt betydelig de senere årene.

Fredningsområder har flere positive effekter

I 2006 ble det innført fire fredningsområder for hummer. Områdenes størrelse varierer fra cirka 0,5 km² til cirka 1 km² og det er kun tillatt å fiske med krokredskap. Ny forskning i fredningsområdene viser positive effekter på bestanden av hummer i områdene.

- Hummeren er større og hunnene bærer dermed flere og større egg, noe som igjen gir større larver med bedre overlevelsessevne.
- Det er dokumentert at larver driver ut av områdene og således bidrar til hummerrekrutteringen utenfor fredningsområdene
- Det foregår også en viss utvandring av større hummer fra fredningsområdene. Det vil imidlertid ta enda noen år før utviklingen i bestanden inne i fredningsområdene eventuelt kan vise den fulle effekten av slik utvandring.

– Fredningsområder er et reguleringstiltak som kommer i tillegg til de mer tradisjonelle tiltakene, som utforming av teiner, begrensninger i antall teiner og fiskeperioder. Bestandssituasjonen for hummer gjør det nødvendig å videreutvikle reguleringene, og erfaringene så langt viser at fredningsområder peker seg ut som et viktig og relevant fiskeriforvaltningstiltak, sier Holmefjord.

Ønsker prosesser med lokal forankring

Fiske i saltvann reguleres av havressursloven, og de aller fleste reguleringene blir fastsatt av sentrale fiskerimyndigheter. For hummerfiskets del blir alle regler fastsatt sentralt.

Det er ingen grunn til å gjøre det annerledes når mindre fredningsområder for hummer skal etableres, men det er hensiktsmessig å legge til rette for en utvikling hvor kommuner og lokale interesser kan ta initiativ til og bidra i etableringsprosessene i samarbeid med

Fiskeridirektoratet. Slike «nedenfra-og-opp-initiativer» vil legge til rette for gode prosesser på lokalt nivå, som kan sikre at vedtakene har god lokal forankring, sier Holmefjord.

Fiskeridirektoratet inviterer derfor interesserte kommuner til å ta kontakt med sikte på å sette i gang en prosess for å få etablert nye fredningsområder for hummer hvor det kun tillates fiske med krokredskap. Følgende retningslinjer for valg av områder og prosess blir lagt til grunn:

Følgende retningslinjer vil bli lagt til grunn for valg av område:

- Det må være en rimelig god hummerbestand i området som velges ut. Området skal ha et godt vannmiljø og varierte bunnforhold som er egnet for hummer. Det må tas hensyn til hummerens vandring mellom grunt og dypere vann.
- Det er ikke nødvendig med en særskilt vitenskapelig begrunnelse for valg av område. Lokal kunnskap vil normalt være tilstrekkelig. Det vil ikke bli stilt krav om at bestanden i et område skal kartlegges før valg av område, eller at bestandsutviklingen må følges opp i etterkant.
- Ett område per kommune er tenkt som utgangspunkt. Det presiseres at verneformålet er å bevare og styrke hummerbestanden, og at eventuelle andre verneformål ikke blir vektlagt ved valg av område.
- De fire fredningsområdene fra 2006 varierer fra cirka 0,5 km² til cirka 1 km². I Tvedestrand er det under prosjektet «Aktiv forvaltning» etablert et bevaringsområde i ytre skjærgård på cirka 4,9 km². Størrelsen på områdene bør ligge innenfor intervallet 0,5 til 4,9 km².
- Det må være mulig å identifisere området noenlunde presist uten å måtte benytte navigasjonsutstyr som ikke normalt finnes i en mindre fritidsbåt. Referansepunkter på land kan dermed bli nødvendig.

Følgende retningslinjer gjelder for prosessen:

- Det er kommunen som må ta initiativ til å sette i gang en prosess med sikte på å etablere et fredningsområde for hummer.
- Eventuelle interesseorganisasjoner eller andre interesserte, som henvender seg til Fiskeridirektoratet for å ta initiativ til å opprette et fredningsområde, vil bli henvist til kommunen.
- Kommunens beslutning om å ta initiativ oversendes til Fiskeridirektoratets regionkontor.
- Den videre prosessen gjennomføres av kommunen i samspill med regionkontoret.
- Prosessen vil omfatte å utarbeide forslag til områder, å kartlegge fiskeriaktiviteten i dem, å identifisere og vurdere eventuelle interessemotsetninger og holde lokale høringer. Fiskeridirektoratet vil bidra med informasjon om fiskeriaktiviteten i områdene, i tillegg til den som må hentes inn fra relevante interesseorganisasjoner. Yrkesfiskere, både de lokale og de som er hjemmehørende andre steder, samt aktive

fritidsfiskere, vil være gode informanter i prosessen med å identifisere egnede områder for hummeren.

- Den lokale kunnskapen som benyttes skal dokumenteres. Alt lokalt informasjonsarbeid og høringer skal dokumenteres. Det vil bli lagt vekt på om bredden i arbeidet er tilstrekkelig til at alle relevante interesser og dermed eventuelle interessemotsetninger er kartlagt. Dette er nødvendig for å sikre at det velges ut områder som er så godt lokalt forankret at reglene blir god uten at det må brukes mye ressurser på kontroll.
- Kommunens forslag til fredningsområde må behandles politisk før det sendes over til Fiskeridirektoratets regionkontor. Regionkontoret vurderer så om forslaget er tilstrekkelig dokumentert slik at det kan sendes videre til Fiskeridirektoratet sentralt for videre behandling. Den videre behandlingen vil omfatte en formell høring før Nærings- og fiskeridepartementet fastsetter forskrift om fredningsområde i medhold av havressursloven. Samme departement vil ha den formelle myndigheten til senere eventuelt å endre eller oppheve et etablert fredningsområde.

Kontakt:

Erik Ludvigsen, regiondirektør i sør, tlf. 414 22 078.

Vidar Ulriksen, regiondirektør i vest, 918 98 731